

Hoofdstuk 1

DE KINDERBEVOLKING

Evoluties in geboorten, vruchtbaarheid en leeftijdscohorten hebben heel snel gevolgen voor de dienstverlening aan jonge kinderen en voor het aanbod aan plaatsen in kinderopvang

en scholen. We volgen dan ook op hoeveel kinderen er per leeftijdsklasse zijn en wat de voorspellingen zijn qua geboorten en kind aantallen.

Dit hoofdstuk bevat volgende tabellen en grafieken:

1.1 Evolutie geboortecijfer Kind en Gezin	13
1.2 Evolutie geboortecijfer Kind en Gezin naar provincie.....	14
1.3 Evolutie officieel geboortecijfer sinds 2004.....	15
1.4 Internationale situering van de evolutie van het officiële geboortecijfer	16
1.5 Vooruitzichten officieel geboortecijfer	17
1.6 Geboorten naar pariteit	18
1.7 Geboorten naar leeftijd van de moeder.....	19
1.8 Evolutie van het aantal vrouwen op vruchtbare leeftijd.....	20
1.9 Totale vruchtbaarheidscijfer naar nationaliteit.....	21
1.10 Totale vruchtbaarheidscijfer naar provincie en nationaliteit.....	22
1.11 Evolutie leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers.....	23
1.12 Leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers naar nationaliteit, 2010 en 2019.....	24
1.13 Leeftijds- en rangspecifieke vruchtbaarheidscijfers.....	26
1.14 Internationale situering totale vruchtbaarheidscijfer	27
1.15 Aantal kinderen naar leeftijdsklasse	28
1.16 Evolutie aantal kinderen per leeftijdscategorie.....	29
1.17 Voorspelde evolutie aantal kinderen.....	31
1.18 Evolutie adoptie.....	32
1.19 Leeftijd van de kinderen bij plaatsing voor adoptie.....	33
1.20 Plaats in de kinderrij van voor adoptie geplaatste kinderen.....	34
1.21 Geadopteerde kinderen naar land herkomst	35
1.22 Aantal kinderen in het wachtregister	36

BRONNEN EN TECHNISCHE BEMERKINGEN

Dit hoofdstuk bevat data geregistreerd en berekend door Kind en Gezin, officiële cijfers van het Rijksregister en prognoses van het Planbureau en Statbel. Het *geboortecijfer van Kind en Gezin* omvat

alle geboorten bij moeders wonend in het Vlaamse Gewest, ongeacht het verblijfsstatuut van de ouders en ongeacht waar ze werden geboren. Het *officiële geboortecijfer* wordt opgemaakt

op basis van geboorten bij personen die officieel in Vlaanderen wonen. Meer info over bronnen en berekeningswijzen in Bijlage.

1. AANTAL GEBOORTEN

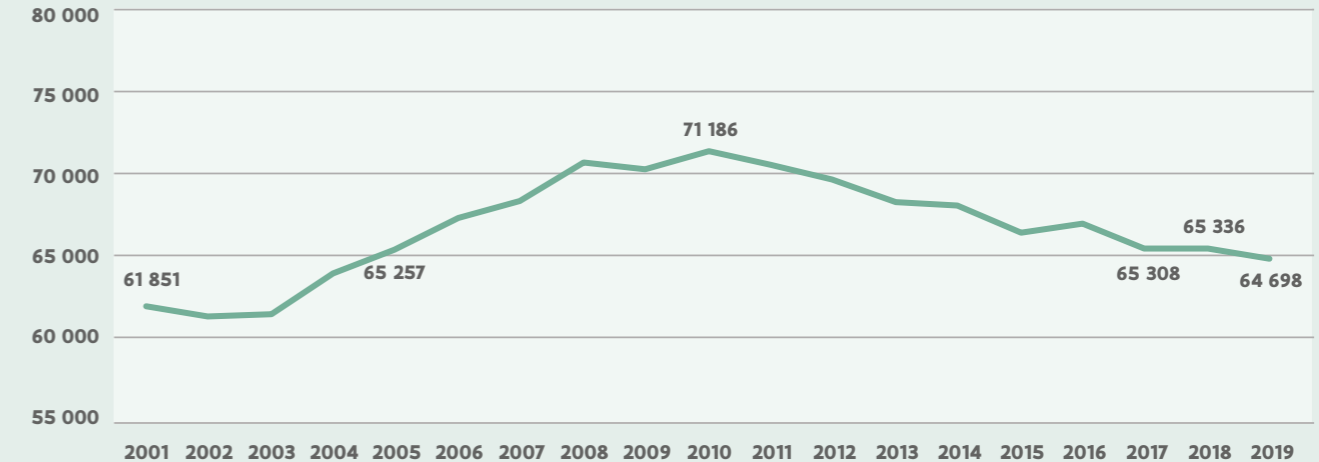
1.1. Het geboortecijfer volgens Kind en Gezin

64 698 geboorten in 2019, daling met 1%

In 2019 registreert Kind en Gezin 64 698 geboorten bij moeders met een woonplaats in het Vlaamse Gewest. Dat zijn er 638 minder dan in 2018 (zie grafiek 1.1). In vergelijking met 2010 worden er in

2019 6488 kinderen minder geboren. Het geboortecijfer ligt onder het niveau van 2005.

1.1 Evolutie geboortecijfer Kind en Gezin

1.1 Aantal levend geboren dat bij geboorte woont in het Vlaamse Gewest sinds 2001
Bron: Ikaros/Mirage - registratiesystemen Kind en Gezin

In tabel 1.2 geven we de evolutie van het geboortecijfer volgens Kind en Gezin *per provincie*. We vergelijken de geboortecijfers van 2018 en 2019 per provincie met het geboortecijfer van 2001 (het startjaar van de Kind en Gezin-statistiek) en met het geboortecijfer van 2010 (het geboortear jaar met het hoogste geboortecijfer sinds de registratie door Kind en Gezin).

In de provincies Vlaams-Brabant en Limburg neemt het geboortecijfer in 2019 toe met 1,3% en 1,1%. In de andere provincies daalt het geboortecijfer. De daling is het sterkst in Oost-Vlaanderen met 3,1%. In West-Vlaanderen en Antwerpen daalt het geboortecijfer met 2,8% en 0,5%.

Het aandeel van de provincie Antwerpen in het totale geboortecijfer bedraagt 31,1% in 2019.

In Limburg en West-Vlaanderen worden in 2019 minder kinderen geboren dan in 2001, in de andere provincies worden er nog steeds meer kinderen geboren dan in 2001 (in Antwerpen zelfs 13,6% meer).

Als we de provinciale geboortecijfers van 2019 vergelijken met die van 2010, dan zien we dat er in elke provincie minstens 5% minder kinderen geboren worden in 2019. In Limburg bedraagt de daling in die periode zelfs 13,4%.

1.2 Evolutie geboortecijfer Kind en Gezin naar provincie

	2001	2010	2018	2019	% evolutie 2001-2019	% evolutie 2010-2019	% evolutie 2018-2019
Antwerpen	17 720	21 748	20 223	20 130	13,6	-7,4	-0,5
Vlaams-Brabant	10 662	11 875	11 106	11 251	5,5	-5,3	1,3
West-Vlaanderen	11 037	11 887	11 151	10 838	-1,8	-8,8	-2,8
Oost-Vlaanderen	14 371	16 584	15 064	14 603	1,6	-11,9	-3,1
Limburg	8 061	9 092	7 792	7 876	-2,3	-13,4	1,1
Vlaams Gewest	61 851	71 186	65 336	64 698	4,6	-9,1	-1,0

1.2 Evolutie aantal levend geboren dat bij geboorte woont in het Vlaamse Gewest per provincie
Bron: Ikaros/Mirage - registratiesystemen Kind en Gezin

1.2. Het officiële geboortecijfer

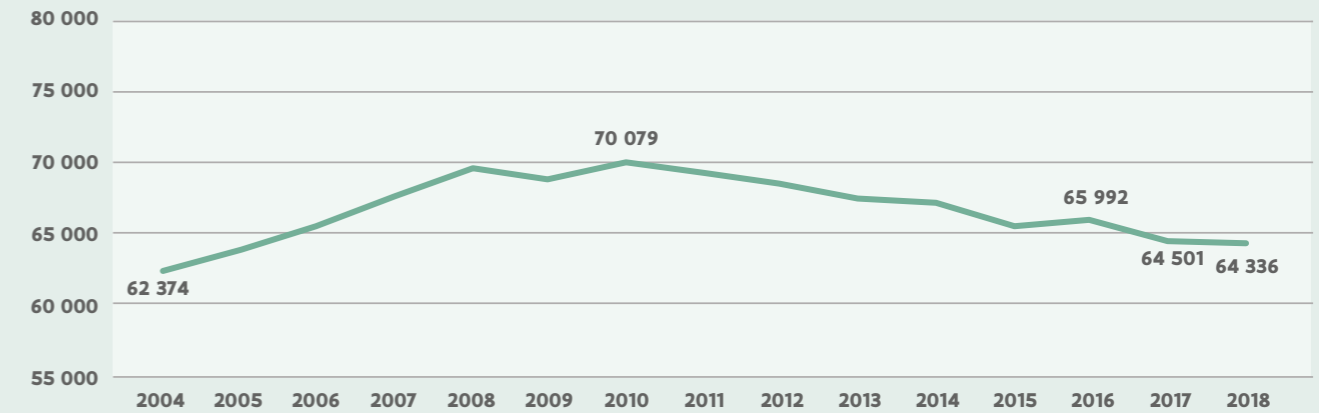
Het officiële geboortecijfer voor 2019 is nog niet gekend. In 2018 zijn er in het Vlaamse Gewest 64 336 geboorten. Dat zijn er 165 minder dan in 2017 (-0,3%). Het aantal geboorten nam toe tot in 2010 en neemt

sindsdien jaar na jaar af, op een lichte toename in 2016 na. In vergelijking tot 2010 werden er in 2018 5743 kinderen minder geboren bij moeders wonend in Vlaanderen.

Het aantal geboorten per 1000 inwoners verschilt tussen de provincies.

Het cijfer van Antwerpen (10,74 per 1000) ligt duidelijk hoger dan dat van de andere provincies. Limburg en West-Vlaanderen kennen de laagste verhouding tussen het aantal geboorten en het aantal inwoners (respectievelijk 8,83 en 9,26 per 1000).

1.3 Evolutie officieel geboortecijfer sinds 2004

1.3 Evolutie (2004-2018) van het aantal levend geboren in het Vlaamse Gewest sinds 2004 (de jure-bevolking)
Bron: Statbel, Bevolkingsstatistieken

1.3. Vergelijking van administratieve geboortecijfers met het geboortecijfer van Kind en Gezin

In 2018 telt Kind en Gezin 1000 geboorten meer dan er geregistreerd worden door het Rijksregister. In voorgaande publicaties werd het aantal geboorten in het wachtregister nog toegevoegd aan

het geboortecijfer van het Rijksregister om de vergelijking te maken met de officiële geboortecijfers, maar het cijfer voor 2018 was nog niet beschikbaar op het moment van de opmaak van deze publicatie.

Het verschil tussen het geboortecijfer van Kind en Gezin en het geboortecijfer van het Rijksregister heeft te maken met het feit dat in de geboorteregistratie van Kind en Gezin – naast de geboorten

van kinderen in het wachtregister – ook kinderen van illegaal verblijvende personen opgenomen zijn en dat inwijkelingen niet altijd onmiddellijk administratief ingeschreven worden. Het verschil tussen het cijfer volgens Kind en Gezin en het Rijksregister is het grootst in de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen.

1.4. Internationale situering van de evolutie van het officiële geboortecijfer

In tabel 1.4 wordt de relatieve evolutie van het geboortecijfer per land en per jaar weergegeven voor de periode 2015-2018. De landen staan geordend volgens omvang van de evolutie in de periode 2017-2018.

In 10 van de 28 EU-landen werden er in 2018 meer kinderen geboren dan in 2017. Estland kent de grootste toename van het geboortecijfer (+4,2%). In de andere 18 landen (waaronder België, daling met -1,1%) nam het aantal geboorten af. In 14 landen was de daling groter dan in België. In Letland daalt het geboortecijfer het sterkst met 7,3%.

Tien andere landen (waaronder Finland, Spanje en Italië) kennen – net zoals België – een aanhoudende daling van het geboortecijfer in de periode 2015-2018. In vergelijking tot landen als Italië, Spanje en Finland is de aanhoudende daling in België wel beperkter.

1.4. Internationale situering van de evolutie van het officiële geboortecijfer

	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Estland	1,0	-1,9	4,2
Malta	3,5	-3,5	2,9
Luxemburg	-1,1	2,0	1,6
Kroatië	0,1	-2,6	1,1
Cyprus	3,1	-2,4	1,1
Portugal	1,9	-1,1	1,0
Zweden	2,2	-1,7	0,4
Duitsland	7,4	-0,9	0,3
Roemenië	1,9	-1,8	0,3
Denemarken	5,9	-0,4	0,1
Tsjechië	1,7	1,5	-0,3
Vlaams gewest	0,6	-2,3	-0,3
Slowakije	3,5	0,7	-0,6
Nederland	1,2	-1,6	-0,8
België	-0,3	-1,8	-1,1
Hongarije	3,5	-0,7	-1,2
Ierland	-2,6	-3,2	-1,3
Frankrijk	-1,9	-1,8	-1,4
Litouwen	-2,7	-6,3	-1,9
Griekenland	1,1	-4,7	-2,4
Oostenrijk	3,9	0,0	-2,4
Bulgarije	-1,5	-1,6	-2,7
Slovenië	-1,4	-0,5	-3,2
Verenigd Koninkrijk	-0,3	-2,5	-3,2
Polen	3,5	5,2	-3,4
Italië	-2,5	-3,2	-4,0
Spanje	-2,3	-4,3	-5,2
Finland	-4,8	-4,7	-5,5
Letland	-0,1	-5,2	-7,3

1.4 Jaarlijkse evolutie geboortecijfers in EU-28-landen - 2015-2018
Bronnen: Statbel, Bevolkingsstatistieken
Eurostat, website

1.5. Vergelijking van het feitelijke aantal en het voorspelde aantal geboorten

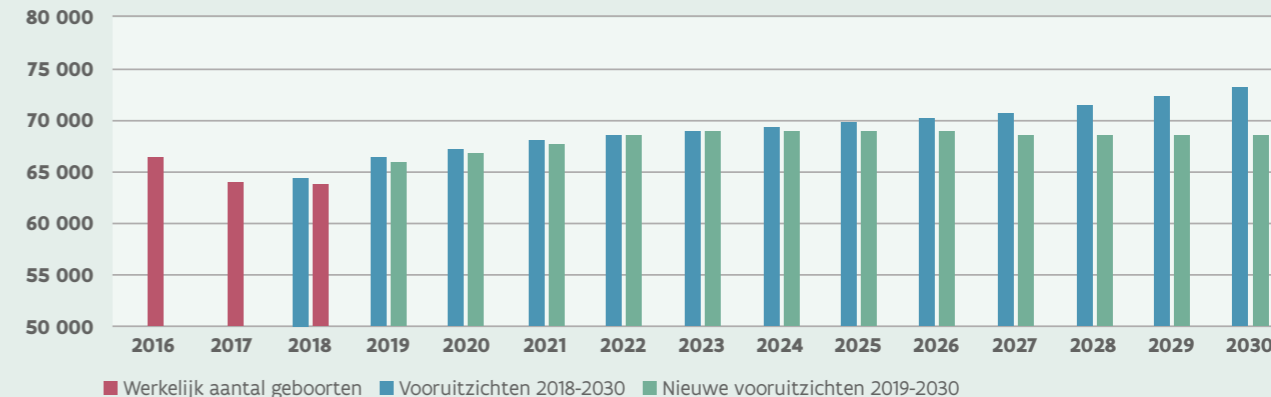
Het Federaal Planbureau en Statbel maken periodiek bevolkingsprognoses op aan de hand van waargenomen gegevens en assumpties over migratie, sterfte en vruchtbaarheid en nadien actualiseren ze die vooruitzichten. De meest recente actualisatie dateert van februari 2020. Grafiek 1.5 geeft zowel de vorige als de geactualiseerde ramingen weer tot 2030 en schetst voor 2016, 2017 en 2018 ook

het waargenomen aantal geboorten. De grafiek maakt verschillende voorspellingen visueel. De prognose (2018-2030) overschatte het waargenomen geboortecijfer 2018 licht. Voor de periode 2019-2030 rekende de vorige prognose op een jaarlijkse toename van het aantal geboorten. Voor 2030 werden 73 141 geboorten voorspeld.

De grafiek toont ook dat het geboortecijfer volgens de voorspellingen 2019-2030 vanaf 2019 weer zal toenemen. De nieuwste voorspellingen voor de

periode 2019-2030 liggen wel aanzienlijk lager dan de ramingen van het jaar ervoor (periode 2018-2030). Toen voorspelde het Federaal Planbureau vanaf 2026 jaarlijks meer dan 70 000 geboorten. In de meest recente ramingen verwacht men niet meer om in de periode 2019-2030 boven de 69 000 geboorten uit te komen. Er wordt ook geen aangehouden toename meer verwacht, maar een stijging tot en met 2024 en daarna een afname tot 2029.

1.5 Vooruitzichten officieel geboortecijfer

1.5 Officieel geboortecijfer: vooruitzichten 2018-2030, nieuwe vooruitzichten 2019-2030 en vergelijking met het werkelijke aantal geboorten voor 2016-2018 - Vlaams Gewest
Bronnen: Federaal Planbureau en Statbel, Demografische vooruitzichten 2018-2060
Federaal Planbureau en Statbel, Demografische vooruitzichten 2019-2060

2. DEMOGRAFISCHE KENMERKEN VAN DE IN 2019 GEBOREN KINDEREN

We drukken in tabellen 1.6 en 1.7 de percentages uit voor alle kinderen waarvoor het kenmerk door Kind en Gezin geregistreerd werd. Het aantal ontbrekende waarden is quasi nihil voor geslacht en beperkt voor leeftijd van moeder (0,6%) en voor pariteit (2,2%). De percentages kunnen dus bijna als populatiegegevens beschouwd worden.

Er worden in 2019 meer jongens dan meisjes geboren (51,1% versus 48,9%).

44,2% van de kinderen is het eerste kind van de moeder.

Als we de pariteit meer in detail bekijken, dan zien we dat 1 op de 5 (20,3%) borelingen pariteit 3 of meer heeft. Tegenover 2018 stellen we enkele

opmerkelijke verschillen vast. Vooreerst zien we dat het aandeel eerstgeborenen in 2019 hoger ligt dan in 2018 (44,2% tegenover 42,9%). Uit niet-opgenomen cijfers over voorgaande jaren weten we dat het aandeel eerstgeborenen in 2019 op het niveau ligt van de jaren 2015-2017 en dat er in 2018 dus een opmerkelijke tijdelijke afname van het aandeel eerste kinderen was. Daarnaast zien we dat het aandeel derde en volgende kinderen in 2019 lager ligt dan in 2018 (20,3% versus 21,5%). Beide evoluties lijken er op te wijzen dat sommige gezinnen hun gezinsplanning aangepast hebben aan de invoering van het Groeipakket op 1 januari 2019. In de voormalige federale kinderbijslagregeling lag het basisbedrag voor derde en volgende kinderen een heel stuk hoger dan het nieuwe basisbedrag

dat niet meer verschilt naar rang van het kind. Omgekeerd lag het basisbedrag voor eerste kinderen een stuk lager dan in het Groeipakket. Het lijkt er op dat sommige gezinnen die nog een derde of volgend kind planden, dat vooral in 2018 al kregen en dat sommige gezinnen die nog aan kinderen moesten beginnen dat mogelijks uitstelden naar 2019.

In Oost-Vlaanderen wordt het hoogste aandeel (46%) eerste kinderen geboren, in Antwerpen ligt dat aandeel het laagst (42,6%). Antwerpen kent daarentegen wel het hoogste aandeel (23,5%) kinderen van pariteit 3, 4 én 5 of meer.

1.6 Geboorten naar pariteit

Pariteit	2018		2019				
	Vlaams Gewest	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest
1	42,9	42,6	45,0	46,0	43,3	45,2	44,2
2	35,6	33,8	36,5	35,1	36,7	36,9	35,5
3	13,9	13,3	12,3	12,5	13,3	11,9	12,8
4	4,8	6,2	4,1	4,0	4,5	3,6	4,7
5 of meer	2,8	4,0	2,2	2,4	2,2	2,4	2,9
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

1.6 Aandeel levend geboren kinderen naar pariteit per provincie - 2018-2019
Bron: Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin

Als we de leeftijd van de moeder vanuit kindperspectief weergeven, dan zien we dat 71,3% van de kinderen bij geboorte een moeder heeft tussen 25 en 35 jaar. 1,1% van de in 2019 geboren kinderen heeft een moeder jonger dan 20 jaar,

3,2% van de kinderen heeft een moeder ouder dan 40 jaar (zie tabel 1.7).

59,7% van de eerste kinderen heeft een moeder jonger dan 30 jaar, 10,6% een moeder die 35 jaar of ouder was bij de

geboorte van haar eerste kind. Bij de volgende kinderen ligt het aandeel met een moeder van 35 jaar of ouder hoger (24,8%).

1.7 Geboorten naar leeftijd van de moeder

Leeftijdscategorie van de moeder	2018			2019		
	Eerste kind	Volgend kind	Alle kinderen ⁽¹⁾	Eerste kind	Volgend kind	Alle kinderen ⁽¹⁾
Jonger dan 20 jaar	2,3	0,3	1,2	1,9	0,3	1,1
Tussen 20 en 25 jaar	14,4	5,9	9,6	13,6	5,5	9,1
Tussen 25 en 30 jaar	44,6	27,2	34,7	44,2	26,5	34,3
Tussen 30 en 35 jaar	28,5	42,9	36,6	29,7	42,8	37,0
Tussen 35 en 40 jaar	8,5	19,6	14,8	8,8	20,4	15,3
Tussen 40 en 45 jaar	1,6	3,8	2,9	1,6	4,1	3,0
Ouder dan 45 jaar	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

1.7 Aandeel levend geboren kinderen naar leeftijd van de moeder bij geboorte - Vlaams Gewest - 2018-2019
Bron: Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin
(1) Inclusief kinderen waarvan de rang niet geregistreerd werd

3. ACHTERGRONDGEGEVENS EN DUIDING BIJ DE EVOLUTIE VAN HET GEBOORTECIJFER

3.1. Het aantal vrouwen op vruchtbare leeftijd

Een mogelijke verklaring voor de evoluties in het geboortecijfer is het aantal vrouwen op vruchtbare leeftijd. Hoe minder vrouwen op vruchtbare leeftijd, hoe minder geboorten er (mogelijks) kunnen zijn. We bekijken daarom in grafiek 1.8 de evolutie van het aantal vrouwen in de 4 meest vruchtbare leeftijdsklassen voor de periode 2008-2019. Als we 2018 met 2019 vergelijken zien we dat er in 2019 meer vrouwen tussen 20 en 40 jaar zijn dan in 2018 (+1323), doordat de stijgingen van het aantal vrouwen in de leeftijdsklassen 25 tot 30 jaar, 30 tot 35 jaar en 35 tot 40 jaar samen groter zijn

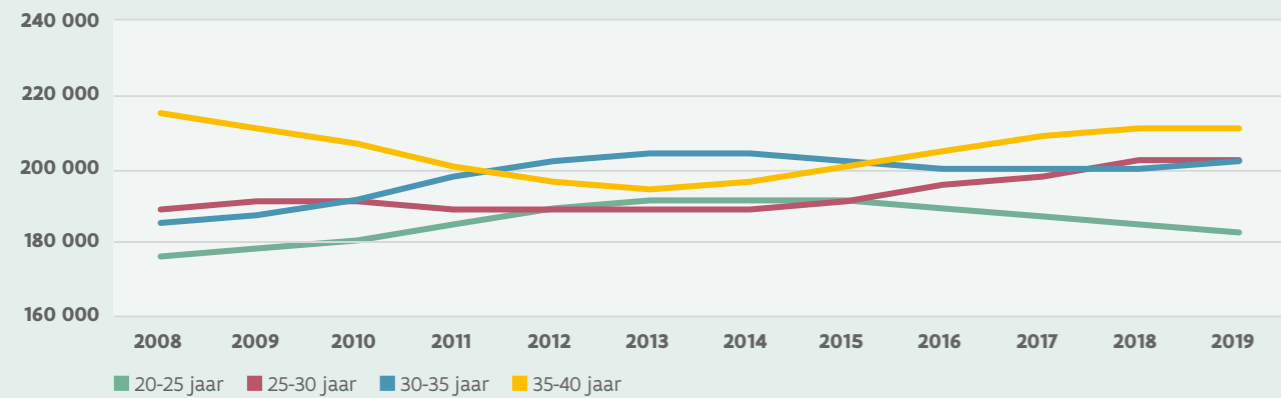
dan de daling van het aantal vrouwen tussen 20 en 25 jaar. Er is evenwel geen toename van het geboortecijfer. Dat er niet altijd een zuiver verband is tussen het aantal vrouwen en het aantal geboorten stelden we vroeger ook al vast. Voor 2010 bijvoorbeeld zien we dat er 26 629 vrouwen tussen 20 en 40 jaar minder waren dan in 2019, maar dat er volgens Kind en Gezin 6488 geboorten meer zijn.

In punt 3.2. bespreken we daarom andere cijfers die een licht kunnen werpen op de evolutie van het geboortecijfer. We bekijken het aantal kinderen per vrouw en evoluties in de leeftijd waarop vrouwen kinderen krijgen.

3.2. De vruchtbaarheid in het Vlaamse Gewest

Het aantal geboorten wordt niet alleen bepaald door het aantal vrouwen op vruchtbare leeftijd, maar ook door de mate waarin vrouwen in een bepaald kalenderjaar kinderen krijgen. We gaan dit na aan de hand van vruchtbaarheidscijfers. De totale vruchtbaarheid (TVC) drukken we uit in aantal kinderen per vrouw. Eigenlijk is dit een virtueel aantal kinderen dat per vrouw zou geboren worden, omdat het de optelsom is van de leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers die in een bepaald kalenderjaar worden vastgesteld, terwijl vrouwen kinderen krijgen in de loop van meerdere kalenderjaren.

1.8 Evolutie van het aantal vrouwen op vruchtbare leeftijd

1.8 Evolutie van het aantal vrouwen op vruchtbare leeftijd - Vlaams Gewest - 2008-2019
Bron: Statbel, Bevolkingsstatistieken - bewerkt door Opgroeien

Hoewel Statbel ook vruchtbaarheidscijfers op basis van de officiële geboortecijfers publiceert, zijn de vruchtbaarheidscijfers in deze paragraaf berekend op basis van de geboortegegevens van Kind en Gezin omdat ze sneller beschikbaar zijn. Voor 2018 kwam Statbel uit op een TVC van 1,59. Onze berekening voor 2018 ligt iets lager (TVC 1,58), vooral door een onderschatting van het TVC bij Belgische vrouwen (1,43 tegenover 1,48 volgens Statbel). Deze onderschatting had te maken met het feit dat we in 2018 van een hoger aantal kinderen de nationaliteit van de moeder niet geregistreerd hadden. Omdat deze kinderen niet meegenomen werden in de berekeningen, beschouwen we de vruchtbaarheidscijfers voor 2018 als enigszins onvolledig. In 2019 is de kwaliteit van de registratie weer verbeterd en beschikken we ook over juistere gegevens van de klanten van Kind en Gezin door een koppeling aan (domicilie)gegevens van het Rijksregister. We moeten dus voorzichtig zijn bij het interpreteren van evoluties van 2018 naar 2019, vooral bij de evoluties in het TVC per nationaliteit.

3.2.1. Het totale vruchtbaarheidscijfer

Totale vruchtbaarheidscijfer (TVC) bedraagt 1,6 kinderen per vrouw in 2019

In Vlaanderen schommelde het TVC tussen 1985 en 2000 rond de 1,5 kinderen per vrouw. Dat een deel van deze lage

vruchtbaarheid te wijten was aan uitstel van het ouderschap, bleek uit de stijgende vruchtbaarheidscijfers voor 30-plussers. Tussen 2001 en 2008 steeg het TVC in het Vlaamse Gewest van 1,5 naar 1,8 kinderen per vrouw (zie tabel 1.9). Deze stijging was bovendien niet alleen het gevolg van de verdere stijging van de vruchtbaarheid van 30-plussers of met andere woorden van de recuperatie

van uitgestelde geboorten, maar ging ook gepaard met een stijging van de vruchtbaarheid van vrouwen jonger dan 30 jaar. Deze stijgende trend was echter in België en Vlaanderen van korte duur. In 2014 en 2015 daalde het TVC, in 2016 bleef het TVC op het peil van 2015. Vanaf 2017 zet de dalende trend zich verder en zakt het TVC naar 1,58 in 2018. In 2019 bedraagt het TVC opnieuw 1,60.

1.9 Totale vruchtbaarheidscijfer naar nationaliteit

	Belgische vrouwen	Niet-Belgische vrouwen	Totaal
2001	1,42	2,89	1,51
2005	1,60	3,02	1,69
2006	1,64	3,04	1,74
2007	1,66	3,05	1,76
2008	1,72	2,98	1,82
2009	1,71	2,71	1,80
2010	1,66	3,18	1,80
2011	1,64	2,82	1,76
2012	1,64	2,84	1,77
2013	1,61	2,75	1,73
2014	1,60	2,69	1,72
2015	1,54	2,56	1,66
2016	1,55	2,58	1,66
2017	1,48	2,50	1,60
2018 ⁽¹⁾	1,43	2,62	1,58
2019	1,48	2,40	1,60

1.9 Totale vruchtbaarheidscijfer naar nationaliteit in het Vlaamse Gewest sinds 2001
Bronnen: Van Bavel J. & Nomes E., De recente evolutie van de vruchtbaarheid in het Vlaamse Gewest: 2014-2015
2016-2018: Opgroeien, eigen berekeningen op basis van Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin
(1) We beschouwen de vruchtbaarheidscijfers per nationaliteit voor 2018 als onvolledig omdat de registratie over de nationaliteit van de moeder dat jaar minder volledig was. Evoluties van 2018 naar 2019 in het TVC per nationaliteit moeten dus voorzichtig geïnterpreteerd worden

Op basis van de gegevens van Kind en Gezin kunnen we aparte vruchtbaarheidscijfers berekenen voor vrouwen met de Belgische nationaliteit en voor vrouwen met een andere nationaliteit. De cijfers uit tabel 1.9 tonen aan dat het vruchtbaarheidscijfer van niet-Belgische vrouwen heel wat hoger ligt dan dat van Belgische vrouwen (2,40 versus 1,48). We zien een hoger TVC bij Belgische vrouwen en een daling bij niet-Belgische vrouwen, maar de onvolledige registratie van 2018 maakt het niet mogelijk om er precieze conclusies uit af te leiden.

Het verschil in vruchtbaarheid tussen Belgische vrouwen en niet-Belgische vrouwen is in 2019 opnieuw kleiner geworden. In 2001 kregen vrouwen met

een niet-Belgische nationaliteit 1,5 kinderen meer dan de vrouwen met de Belgische nationaliteit. In 2019 bedraagt dit verschil nog 0,92.

3.2.2. De totale vruchtbaarheid naar provincie

Opmerkelijke verschillen, vooral qua vruchtbaarheidscijfers voor niet-Belgische vrouwen

Het totale vruchtbaarheidscijfer verschilt tussen de provincies. In 2019 ligt het TVC het laagst in Limburg (1,51) en het hoogst in de provincie Antwerpen (1,68). Enkel in West- en Oost-Vlaanderen neemt het TVC af, de stijging is het grootst in Vlaams-Brabant (+0,08).

Wanneer we ons beperken tot de Belgische vrouwen is de vruchtbaarheid in 2019 het laagst in Oost-Vlaanderen (1,42) en het hoogst in Vlaams-Brabant (1,56). Bij vrouwen van niet-Belgische nationaliteit ligt de vruchtbaarheid het hoogst in West-Vlaanderen (2,68) en het laagst in Vlaams-Brabant (1,96).

1.10 Totale vruchtbaarheidscijfer naar provincie en nationaliteit

	2018		2019	
	Totaal	Belg	Niet-Belg	Totaal
Antwerpen	1,66	1,50	2,66	1,68
West-Vlaanderen	1,65	1,50	2,68	1,60
Vlaams-Brabant	1,53	1,56	1,96	1,61
Oost-Vlaanderen	1,53	1,42	2,42	1,52
Limburg	1,47	1,43	2,13	1,51
Vlaams Gewest	1,58	1,48	2,40	1,60

1.10 Totale vruchtbaarheidscijfer naar provincie en naar nationaliteit van de moeder in het Vlaamse Gewest - 2018-2019
Bron: Opgroeien, eigen berekeningen op basis van Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin

3.2.3. De vruchtbaarheid naar leeftijd van de moeder

Vruchtbaarheidscijfers van 30- tot 35-jarigen liggen opnieuw het hoogst, vruchtbaarheid vrouwen 20 tot 29 jaar opnieuw historisch laag

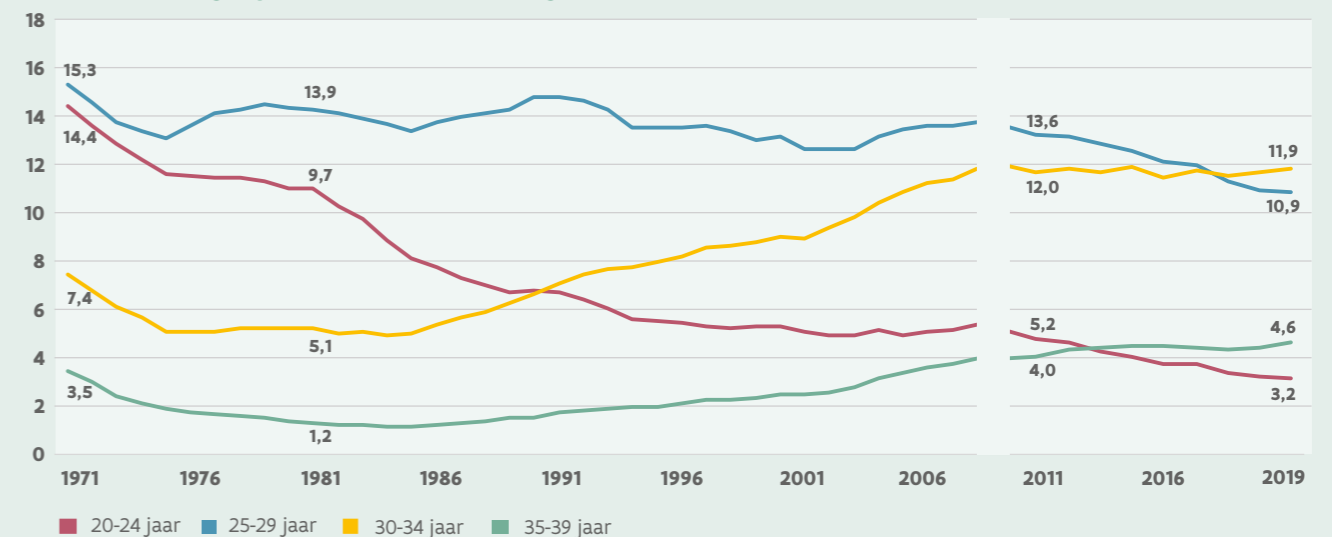
Het TVC van een bepaald kalenderjaar wordt niet alleen bepaald door het aantal kinderen dat vrouwen tijdens hun leven krijgen, maar ook door het moment waarop vrouwen kinderen krijgen op het TVC valt goed af te leiden uit de leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers.

Grafiek 1.11 geeft de evolutie weer van die leeftijdsspecifieke cijfers sinds 1971.

In het begin van de jaren 1970 werden er per 100 vrouwen van 20 tot 25 jaar nog 12 à 14 kinderen geboren. In de periode 2000-2010 waren dat er nog ongeveer 5 (zie grafiek 1.11). Het aantal geboorten per 100 vrouwen van deze leeftijd daalde in het Vlaamse Gewest verder naar 3,2 in 2019. Dat is het laagste peil ooit en net zoals in 2018 opmerkelijk lager dan de vruchtbaarheid bij 35- tot 40-jarige vrouwen (4,6 kinderen per 100 vrouwen).

De vruchtbaarheid van 25- tot 30-jarige vrouwen vertoonde lang geen systematisch dalende trend. Tussen 2003 en 2008 was de vruchtbaarheid bij 25- tot 30-jarige vrouwen wel aan het stijgen. Aan die stijging is sinds 2010 een einde gekomen. Het aantal geboorten per 100 vrouwen daalde in deze leeftijdscategorie van 13,6 in 2010 tot 10,9 in 2019, wat het laagste naoorlogse vruchtbaarheidscijfer voor deze leeftijdsklasse is. Het vruchtbaarheidscijfer voor vrouwen van deze leeftijd ligt zelfs lager dan dat van vrouwen tussen 30 en 35 jaar.

1.11 Evolutie leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers ⁽¹⁾

1.11 Evolutie van de leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers in het Vlaamse Gewest tussen 1971 en 2019 - aantal kinderen per 100 vrouwen
Bronnen: Van Bavel J. & Nomes E., De recente evolutie van de vruchtbaarheid in het Vlaamse Gewest: 2014-2015. Gebaseerd op gegevens van Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin 2016-2019: Opgroeien, eigen berekeningen op basis van Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin
(1) Voor het jaar 2009 werden geen leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers berekend op basis van data van Kind en Gezin

Vanaf 1985 vertaalde het uitstel van ouderschap zich in systematisch stijgende vruchtbaarheidscijfers voor 30-plussers. Die evolutie ging systematisch door tot in 2010. Vanaf dan vertonen de vruchtbaarheidscijfers van 30- tot 35-jarigen een grillig patroon. In 2019 worden er in deze leeftijdsklasse 11,9 kinderen geboren per 100 vrouwen. Hierdoor kennen de vrouwen van deze leeftijdsklasse nu duidelijk de hoogste vruchtbaarheidscijfers.

De vruchtbaarheid bij 35- tot 40-jarige vrouwen neemt verder toe in 2019

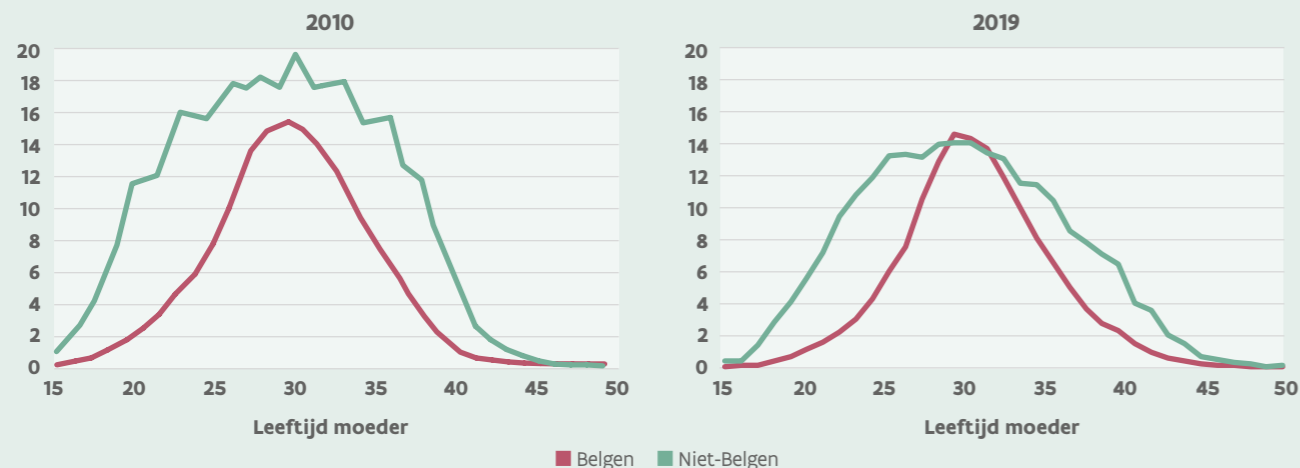
(4,6 geboorten per 100 vrouwen). Het vruchtbaarheidscijfer voor deze leeftijdsklasse ligt sinds 2013 hoger dan bij de vrouwen tussen 20 en 25 jaar.

De evolutie van de leeftijdsspecifieke cijfers toont aan dat er meer zit achter de schommelingen van het TVC dan men op het eerste gezicht zou denken.

We kunnen de leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers van vrouwen ook bekijken naar de nationaliteit van de moeder. In grafiek 1.12 zien we dat de curve

voor Belgische vrouwen sterk afwijkt van de curve van vrouwen met een andere nationaliteit. De vruchtbaarheid van vrouwen met een andere nationaliteit ligt op de meeste leeftijden hoger dan die van de Belgische vrouwen, enkel bij vrouwen tussen 29 en 31 jaar zien we dat Belgische vrouwen meer kinderen voortbrengen. De vruchtbaarheid is ook ruimer gespreid over uiteenlopende leeftijden dan bij Belgische vrouwen, wat onder andere het gevolg is van de grote culturele en demografische heterogeniteit van de bevolking met een andere nationaliteit.

1.12 Leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers naar nationaliteit, 2010 en 2019

1.12 Leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers van vrouwen naar nationaliteit in het Vlaamse Gewest, 2010 en 2019 - aantal kinderen per 100 vrouwen
Bronnen: Van Bavel J. & Nomes E., De recente evolutie van de vruchtbaarheid in het Vlaamse Gewest: 2014-2015. Gebaseerd op gegevens van Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin 2016-2019: Opgroeien, eigen berekeningen op basis van Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin

Toch is duidelijk dat er sprake is van een zekere convergentie met de bevolking van Belgische nationaliteit. Dat blijkt vooral wanneer we de leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers per nationaliteit vergelijken tussen 2 jaren. Grafiek 1.12 vergelijkt meer bepaald de cijfers van 2010 (links) met deze van 2019 (rechts). Tegenover 2010 is er duidelijk een sterke afname van de vruchtbaarheid van twintigers, zowel bij Belgen als niet-Belgen. De daling onder niet-Belgische twintigers is echter veel groter, vooral bij vrouwen jonger dan 25 jaar. Hun leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers centreren zich ook alsmaar meer rond de 30 jaar, net zoals bij vrouwen van Belgische nationaliteit. Het vruchtbaarheidspatroon van de vrouwen met een andere nationaliteit lijkt in 2019 dan ook meer op het vruchtbaarheidspatroon van de Belgische vrouwen dan in 2010.

3.2.4. Rangspecifieke vruchtbaarheidscijfers

Grafiek 1.13 geeft per rang van het kind de leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers voor de jaren 2010, 2018 en 2019 weer.

De bovenste grafiek toont aan dat eerste geboorten onder twintigers in vergelijking tot 2010 sterk zijn teruggevallen, maar voor dertigers vrijwel constant zijn gebleven.

In 2019 brachten vrouwen duidelijk iets meer eerstgeborenen voort dan in 2018. De vruchtbaarheid is vooral bij vrouwen van 28 en 29 jaar toegenomen voor wat betreft eerste geboorten en voor vrouwen met de leeftijd van 29 jaar is deze vruchtbaarheid zelfs iets hoger dan in 2010.

Qua tweede geboorten zien we dat vrouwen onder de 30 jaar in 2010 meer tweede geboorten kenden dan in 2018 en 2019. De curves van 2018 en 2019 lopen redelijk gelijk.

Qua derde en hogere geboorterangen zien we dat de curves nagenoeg dezelfde vorm kennen voor de 3 jaren, maar dat de curves van 2018 en 2019 iets meer naar rechts liggen. Dit wijst er op dat de vruchtbaarheid voor derde en hogere rangen quasi hetzelfde is gebleven, maar dat vrouwen hun derde of volgende kind nu deels op oudere leeftijden krijgen dan in 2010. De curve van 2019 ligt in zijn geheel wel iets onder die van 2018, wat er op wijst dat vrouwen in 2019 iets minder kinderen van rang 3 of meer kregen. Vooral bij vrouwen tussen 30 en 32 jaar ligt de curve van 2019 duidelijk lager.

Op basis van deze grafieken zien we duidelijk dat de daling van het TVC sinds 2010 vooral te maken had met een daling van eerste en (in mindere mate) tweede

geboorten. De stijging van het TVC tegenover 2018 is enkel te wijten aan de toename van het vruchtbaarheidscijfer voor eerste geboorten. De verschillen tussen 2018 en 2019 voor rang 1 en rang 3 en volgende lijken het vermoeden te bevestigen dat sommige gezinnen hun geboortepanning hebben afgestemd op de invoering van het Groeipakket op 1 januari 2019. Op basis van de grafiek over derde en volgende geboorten zien we dat het aandeel derde geboorten bij vrouwen rond de 30 jaar lager ligt dan in voorgaande jaren, maar het is – zeker gelet op de vermoede impact van het Groeipakket – nog te vroeg om te besluiten dat we een evolutie naar minder grote gezinnen kennen.

1.13 Leeftijds- en rangspecifieke vruchtbaarheidscijfers

1.13 Leeftijds- en rangspecifieke vruchtbaarheidscijfers van het Vlaamse Gewest (2010, 2018 en 2019) - aantal kinderen per 100 vrouwen
Bronnen: Van Bavel J. & Nomes E., De recente evolutie van de vruchtbaarheid in het Vlaamse Gewest: 2014-2015. Gebaseerd op gegevens van Opgroeien, Mirage - registratiesysteem 2016-2019: Opgroeien, eigen berekeningen op basis van Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin

3.2.5. Internationale situering van het vruchtbaarheidscijfer

Het TVC ligt het hoogst in Frankrijk met 1,88 kinderen per vrouw (zie tabel 1.14). In Zweden en Roemenië ligt het TVC in 2018 hoger dan 1,75 kinderen per vrouw. In Italië, Spanje en Malta ligt het TVC het laagst. Het verschil tussen de landen met hoge en lage vruchtbaarheid is aanzienlijk. Het Vlaamse Gewest sluit aan bij de EU-landen met een relatief hoog TVC. In 2018 ligt het vruchtbaarheidscijfer van het Vlaamse Gewest lager dan dat van België.

Wanneer we het vruchtbaarheidscijfer relateren aan het vervangingsniveau dat nodig is om een samenleving op peil te houden en wanneer we daarbij abstractie maken van de bijdrage van migraties, dan stellen we vast dat geen enkel EU-28-land het vervangingsniveau van 2,1 kinderen per vrouw haalt.

1.14 Internationale situering totale vruchtbaarheidscijfer

Frankrijk	1,88
Zweden	1,76
Roemenië	1,76
Ierland	1,75
Denemarken	1,73
Tsjechië	1,71
Verenigd Koninkrijk	1,68
Estland	1,67
Litouwen	1,63
België	1,62
Letland	1,60
Slovenië	1,60
Nederland	1,59
Vlaams Gewest	1,58
Duitsland	1,57
Bulgarije	1,56
Hongarije	1,55
Slovakije	1,54
Oostenrijk	1,47
Kroatië	1,47
Polen	1,46
Portugal	1,42
Finland	1,41
Luxemburg	1,38
Griekenland	1,35
Cyprus	1,32
Italië	1,29
Spanje	1,26
Malta	1,23

1.14 Totale vruchtbaarheidscijfer (TVC) per vrouw in de EU-28-landen - 2018
Bronnen: Eurostat, website Opgroeien, eigen berekeningen op basis van Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin

4. AANTAL KINDEREN

4.1. Evolutie aantal kinderen ('de jure'-bevolking)

Afname aantal kinderen jonger dan 6 jaar, maar nog blijvende toename aantal kinderen jonger dan 18 jaar

De evolutie van het aantal kinderen verschilt naargelang de leeftijdsgroep. Volgens de cijfers van het Rijksregister is er een afname van 1363 kinderen (-0,7%) jonger dan 3 jaar in het Vlaamse Gewest tegenover 2018. Het aantal 3- tot 6-jarigen daalt eveneens (-2431 kinderen, -1,1%). Het aantal kinderen van 6 tot 12 jaar stijgt wel (+0,8%), net zoals de groep jongeren van 12 tot 18 jaar

(+6022 kinderen, +1,5%). Voor de totale groep kinderen onder de 18 jaar komt dit neer op een stijging met 5849 kinderen, of +0,5%.

Vergelijken we deze cijfers met 2010 dan zien we dat in 2019 voornamelijk de groep kinderen jonger dan 3 jaar (-4,7%) aanzienlijk is gedaald. Er is in 2019 een toename van het aantal kinderen tussen 3 en 6 jaar (+4,7%) en een grote stijging van het aantal kinderen tussen 6 en 12 jaar (+14,5%). Het aantal kinderen onder de 18 jaar kent een stijging van 4,2% in vergelijking met 2010. Die stijging vertaalt zich echter niet in een stijging van het aandeel minderjarigen in de populatie. Kinderen jonger dan 18 jaar

maken in 2019 19,4% van de Vlaamse bevolking uit, in 2010 lag het aandeel iets hoger.

Als we de evolutie van het aantal kinderen weergeven in een ruimer tijdsperspectief (zie grafiek 1.16) zien we dat deze bevolkingsgroep sinds 2005 nooit groter was dan in 2019. Vooral vanaf 2009 doet er zich een sterke stijging van het aantal kinderen voor. De stijging van het geboortecijfer van 2003 t.e.m. 2010 en de daaruit voortvloeiende aangroei van het aantal 0- tot 3-jarigen sinds 2005 vormt daar de belangrijkste verklaring voor. Hoewel het totale aantal kinderen

1.15 Aantal kinderen naar leeftijdsklasse

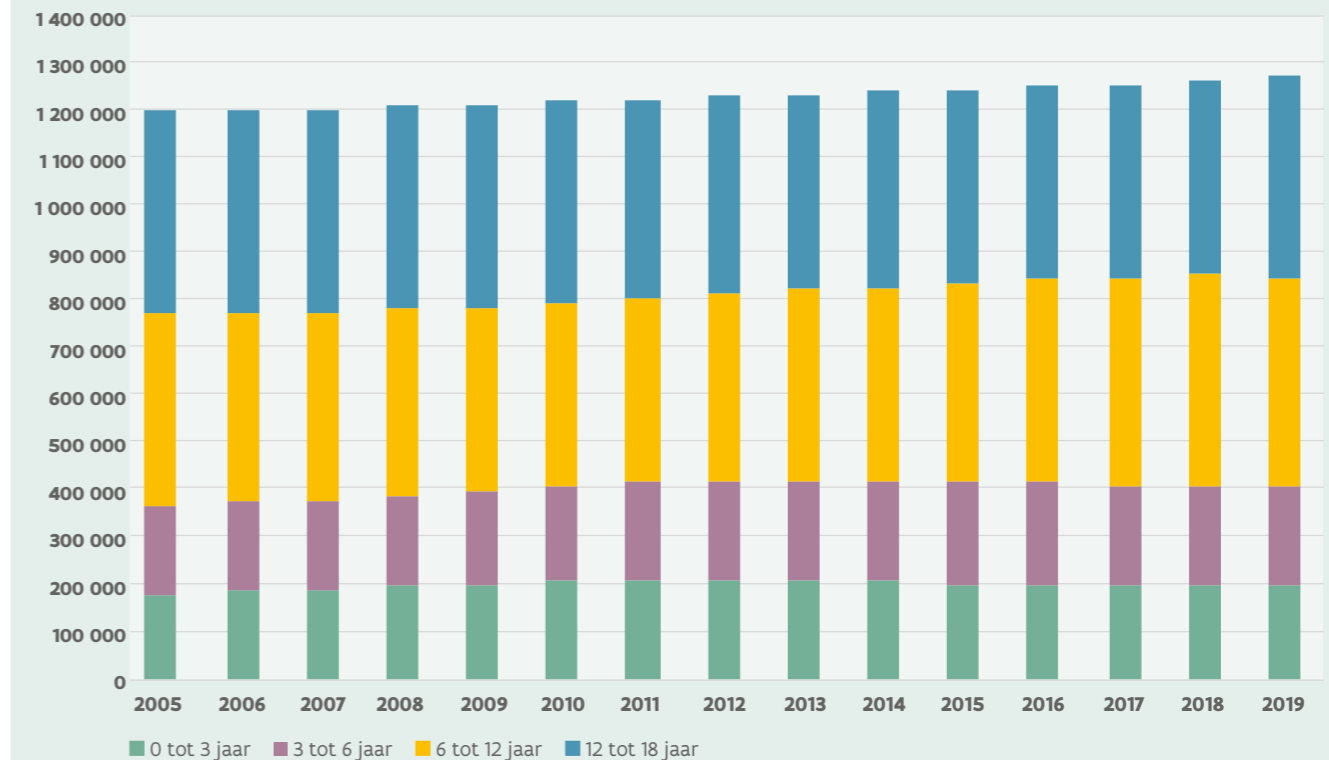
	Aantal			Aandeel in de bevolking		
	2010	2018	2019	2010	2018	2019
Jonger dan 3 jaar	208 098	199 683	198 320	3,33	3,05	3,01
Van 3 tot 6 jaar	201 332	213 297	210 8667	3,22	3,25	3,20
Van 6 tot 12 jaar	391 904	444 969	448 590	6,27	6,79	6,81
Van 12 tot 18 jaar	424 092	413 658	419 680	6,78	6,31	6,37
Totaal	1 225 426	1 271 607	1 277 456	19,60	19,41	19,39

1.15 Aantal kinderen in het Vlaamse Gewest en procentueel aandeel in de bevolking (op 1 januari) - 'de jure'-bevolking
Bron: Statbel, Bevolkingsstatistieken

onder de 18 jaar blijft toenemen, doen er zich per leeftijdsklasse wel verschillende evoluties voor. De omvang van de jongste leeftijdscategorie neemt nu voor het achtste jaar op rij af en ook het aantal 3- tot 6-jarigen is opnieuw afgenomen. Bij de oudste leeftijdscategorieën stijgen de

aantallen wel. Vooral de leeftijdscategorie tussen 6 en 12 jaar kende de afgelopen jaren een sterke toename. Net zoals in 2017 en in 2018 groeit de leeftijdscategorie 12 tot 18 jaar opnieuw aan in 2019, nadat er in de periode 2006-2016 10 jaar op rij een daling was in deze leeftijdscategorie.

1.16 Evolutie aantal kinderen per leeftijdscategorie

1.16 Evolutie van het aantal kinderen onder de 18 jaar sinds 2005 per leeftijdscategorie - Vlaams Gewest - bevolking telkens op 1 januari
Bron: Statbel, Bevolkingsstatistieken

4.2. Vooruitzichten aantal kinderen

Verdere toename van het aantal kinderen onder de 18 jaar voorspeld, vooral door een stijging van het aantal 12- tot 18-jarigen en door de verwachte groei van het aantal 0- tot 3-jarigen tegen 2025

De voorbije jaren publiceerde het Federaal Planbureau samen met Statbel bevolkingsvooruitzichten per leeftijd. Tabel 1.17 geeft de evolutie weer van het verwachte aantal kinderen per leeftijdscategorie en per provincie volgens de meest recente vooruitzichten. De vershuilscores worden altijd berekend t.o.v. 2019, een negatief cijfer betekent dus dat het voorspelde aantal kinderen lager ligt dan in 2019.

Volgens de projecties zou het aantal *kinderen jonger dan 6 jaar* in het Vlaamse Gewest t.e.m. 2022 dalen. Vanaf 2023 (niet-opgenomen cijfer) zou het aantal weer hoger liggen dan in 2019 en zou het stelselmatig toenemen. In 2025 zouden er 8096 kinderen van 0 tot 6 jaar meer zijn dan in 2019. Achter deze algemene evolutie gaan wel aanzienlijke provinciale verschillen schuil. In Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen zullen er vanaf 2022 weer meer kinderen jonger dan 6 jaar zijn, in de andere provincies volgt het keerpunt pas later. Limburg is de enige provincie waar het aantal kinderen van 0 tot 6 jaar in 2025 en in 2030 lager zal liggen dan het niveau van 2019.

Uit niet-opgenomen cijfers weten we dat de evolutie ook verschilt naargelang het om kinderen jonger dan 3 jaar of om kinderen tussen 3 en 6 jaar gaat. Volgens de projecties zou het aantal kinderen jonger dan 3 jaar in het Vlaamse Gewest t.e.m. 2020 dalen. Vanaf 2021 zou het aantal weer hoger liggen dan in 2019 en zou het stelselmatig toenemen. Tegen 2025 voorspelt men voor het Vlaamse Gewest 9909 kinderen van 0 tot 3 jaar meer dan in 2019. De toename zou zich in elke provincie voordoen. In Limburg neemt het aantal kinderen van 0 tot 3 jaar maar toe vanaf 2021. Tegen 2030 voorspelt men een toename van 9345 kinderen van 0 tot 3 jaar in het Vlaamse Gewest, enkel voor de provincie Limburg voorziet men dan opnieuw een daling van het aantal 0- tot 3-jarigen in vergelijking met 2019. Het aantal 3- tot 6-jarigen zal volgens de prognoses aanhoudend dalen tot en met 2023. In 2025 wordt verwacht dat er 1813 minder kinderen zijn in de leeftijdscategorie 3 tot 6 jaar. Dat het aantal 0- tot 6-jarigen vanaf 2023 al toeneemt, komt omdat de verwachte toename bij de jongste kinderen groter is dan de daling bij de 3- tot 6-jarigen.

Op Vlaams niveau zal het aantal *kinderen van 6 tot 12 jaar* t.e.m. 2020 blijven toenemen. Op provinciaal niveau wordt de aanhoudende stijging overal voorspeld voor 2020, in de provincies Limburg en West-Vlaanderen zal het aantal kinderen van 6 tot 12 jaar in 2020 al onder het aantal van 2019 liggen.

Vanaf 2025 is er in alle provincies, behalve Vlaams-Brabant, een daling van het aantal kinderen van 6 tot 12 jaar in vergelijking met 2019. In totaal zouden er in het Vlaamse Gewest in 2025 15 632 kinderen van 6 tot 12 jaar minder zijn dan in 2019.

Tot 2025 zal het aantal *jongeren tussen 12 en 18 jaar* blijven toenemen en dit in elke provincie. In 2022 zullen er 29 381 jongeren tussen de 12 en 18 jaar meer zijn dan in 2019. In 2025 verwachten we een toename met 46 865 jongeren tussen de 12 en 18 jaar t.o.v. 2019.

Hoewel de vooruitzichten niet voor elke leeftijdscategorie een aanhoudende groei tot 2025 voorspellen, is dat wel het resultaat als we naar alle kinderen onder de 18 jaar kijken. Voor 2025 verwacht men voor het Vlaamse Gewest 1 316 085 kinderen van 0 tot 18 jaar, dat zijn er 39 329 meer dan in 2019. De stijging zet zich wel niet verder door, want in 2030 ligt het verwachte aantal minderjarigen opnieuw wat lager dan in 2025.

Als de vooruitzichten kloppen, zullen we tegen 2021 vooral met noden voor scholen zitten voor kinderen tussen 12 en 18 jaar en zal de sector voor de opvang van baby's en peuters vanaf 2021 voor de uitdaging staan om een grotere groep kinderen op te vangen.

1.17 Voorspelde evolutie aantal kinderen

	2019	2020	2021	2022	2024	2025	2030
Kinderen jonger dan 6 jaar							
Antwerpen	123 296	-772	-1 422	-1 095	246	1 311	3 554
Limburg	50 784	-623	-1 157	-1 337	-1 522	-1 281	-2 894
Oost-Vlaanderen	93 674	-438	-479	-185	1 933	3 382	7 260
Vlaams-Brabant	73 381	-220	-314	67	929	1 857	4 159
West-Vlaanderen	68 051	109	448	1 037	2 381	2 827	1 184
Vlaams Gewest	409 186	-1 944	-2 924	-1 513	3 967	8 096	13 263
Kinderen tussen 6 en 12 jaar							
Antwerpen	131 266	748	800	50	-2 482	-3 981	-4 390
Limburg	57 243	-23	-238	-805	-2 411	-3 470	-5 241
Oost-Vlaanderen	103 662	27	-754	-1 563	-4 057	-5 205	-3 679
Vlaams-Brabant	81 683	449	734	682	573	166	799
West-Vlaanderen	74 736	-42	-760	-1 280	-2 804	-3 142	-12 16
Vlaams Gewest	448 590	1 159	-218	-2 916	-11 181	-15 632	-13 727
Kinderen tussen 12 en 18 jaar							
Antwerpen	119 060	2 878	6 349	9 365	14 498	16 026	12 795
Limburg	53 557	898	2 076	3 424	5 414	5 882	3 243
Oost-Vlaanderen	96 713	2 013	5 004	7 642	10 652	11 076	6 679
Vlaams-Brabant	79 091	1 510	3 200	4 631	6 814	7 221	7 485
West-Vlaanderen	71 259	1 071	2 864	4 319	6 416	6 660	3 531
Vlaams Gewest	419 680	8 370	19 493	29 381	43 794	46 865	33 733
Kinderen onder de 18 jaar							
Vlaams Gewest	1 277 456	7 585	16 351	24 952	36 580	39 329	33 269

1.17 Voorspelde evolutie van het aantal kinderen onder de 18 jaar ('de jure'-bevolking) t.o.v. 2019 per leeftijdscategorie - Vlaams Gewest en provincies
Bron: Federaal Planbureau en Algemene Directie Statistiek, Demografische vooruitzichten 2019-2060

5. ADOPTIEKINDEREN

5.1. Evolutie van het aantal adopties in Vlaanderen

Daling van het aantal binnenlandse en interlandelijke adopties

In de loop van 2019 plaatsen de door Kind en Gezin erkende adoptiediensten* in totaal 43 kinderen, 28 adopties van kinderen afkomstig uit het buitenland

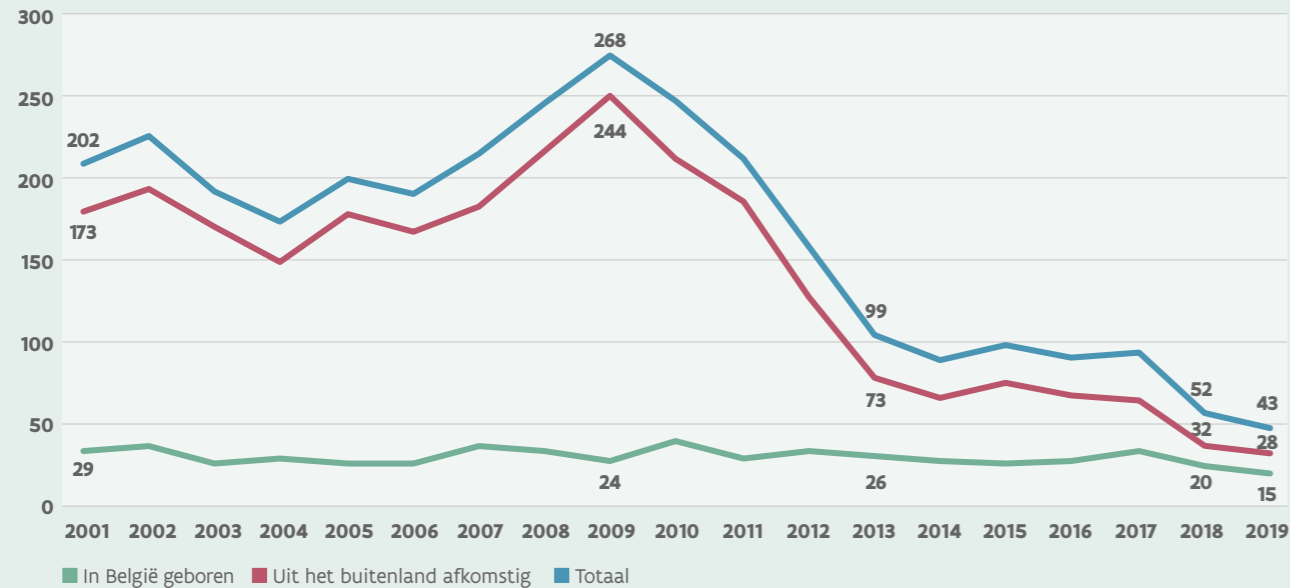
en 15 adopties van kinderen geboren in België. In totaal zijn er 9 plaatsingen minder dan in 2019.

Grafiek 1.18 geeft de evolutie van de binnenlandse en interlandelijke adopties sinds 2001. In 2019 worden er een vijfde van de kinderen geplaatst via adoptie in vergelijking met het aantal adopties in 2001. In de periode 2006-2009 steeg

het aantal adopties jaar na jaar door de toename van het aantal interlandelijke adopties. Sinds 2013 zijn er minder dan 100 adopties per jaar.

* De cijfers gaan enkel over adopties gerealiseerd via een erkende adoptiedienst. In 2017 en 2018 werden 4 kinderen en in 2019 1 kind zelfstandig geadopteerd (d.w.z. dat de adoptieprocedure onder het rechtstreekse toezicht van Kind en Gezin gebeurde)

1.18 Evolutie adoptie

1.18 Evolutie van het aantal door adoptiediensten geplaatste kinderen sinds 2001
Bron: Kind en Gezin - Vlaams Centrum voor Adoptie

5.2. Kenmerken van de adoptiekinderen en -gezinnen

Op het moment van de plaatsing in het gezin is 51,2% van de kinderen jonger dan 3 jaar. Alle kinderen die via binnenlandse adoptie geplaatst worden behoren tot de jongste leeftijdsgroep (jonger dan 1 jaar). Dit ligt helemaal anders bij interlandelijke adoptie. 6 op de 10 kinderen geplaatst via interlandelijke adoptie in 2019 is 4 jaar of ouder. Er worden in 2019 3 kinderen geadopteerd van 10 jaar of ouder.

1.19 Leeftijd van de kinderen bij plaatsing voor adoptie

	2017		2018		2019	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Jonger dan 1 jaar	29	33,0	21	40,4	15	34,9
1 tot 2 jaar	8	9,1	1	1,9	0	0,0
2 tot 3 jaar	15	17,0	3	5,8	7	16,3
3 tot 4 jaar	6	6,8	5	9,6	4	9,3
4 tot 5 jaar	5	5,7	6	11,5	6	14,0
5 tot 10 jaar	23	26,1	15	28,9	8	18,6
>= 10 jaar	2	2,3	1	1,9	3	7,0
Totaal	88	100,0	52	100,0	43	100,0

1.19 Leeftijd van de kinderen bij plaatsing voor adoptie
Bron: Kind en Gezin - Vlaams Centrum voor Adoptie

Bij 65,1% van de adopties is het adoptiekind het eerste kind in het gezin. 4 kinderen (9,3%) worden samen met een broer en/of zus geadopteerd (1 sibling in een kinderloos gezin en 1 sibling in een gezin met een biologisch kind). In totaal komen 13 kinderen (waarvan 1 sibling) terecht in een gezin met kinderen (tweede en volgende adopties of aanwezigheid van eigen kinderen).

Uit niet-opgenomen cijfers weten we dat – van de 43 kinderen die door bemiddeling van een adoptiedienst in Vlaanderen geadopteerd worden – er 5 terecht komen bij een alleenstaande moeder en 1 bij een

alleenstaande vader. 37 kinderen worden dus geadopteerd door koppels, waarvan 25 door heteroparen en 12 kinderen door mannenparen (via binnenlandse adoptie of interlandelijke adoptie vanuit Portugal).

De kinderen uit het buitenland komen uit 11 verschillende landen. In 2019 was Portugal het grootste herkomstland met 8 plaatsingen. Uit Burkina Faso en Kazachstan waren er in 2019 telkens 4 plaatsingen.

Uit niet-opgenomen cijfers blijkt dat de gemiddelde leeftijd in 2019 van de

adoptievaders 40,4 jaar is bij binnenlandse en 41,7 jaar bij interlandelijke adoptie. De gemiddelde leeftijd bij adoptieouders is 44,1 jaar bij binnenlandse en 41 jaar bij interlandelijke adoptie. De meerderheid van de adoptieouders (69%) zijn 40 jaar of ouder, bij de vaders is dat iets minder dan de helft (48,9%).

1.20 Plaats in de kinderrij van voor adoptie geplaatste kinderen

	2018		2019	
	Aantal	%	Aantal	%
Kinderloos gezin, plaatsing van 1 kind	27	51,9	28	65,1
Kinderloos gezin, plaatsing van meerdere kinderen	8	15,4	2	4,7
Gezin met kinderen, plaatsing van 1 kind als onderste in de kinderrij	17	32,7	11	25,6
Gezin met kinderen, plaatsing van meerdere kinderen, allemaal onderplaatsingen	0	0,0	2	4,7
Totaal	52	100,0	43	100,0

1.20 Door adoptiediensten geplaatste kinderen volgens aantal geplaatste kinderen en plaats in de kinderrij in het adoptiegezin
Bron: Kind en Gezin - Vlaams Centrum voor Adoptie

1.21 Geadopteerde kinderen naar land herkomst

	2017		2018		2019	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
In België geboren	29	33,0	20	38,5	15	34,9
Bulgarije	0	0,0	1	1,9	0	0,0
Burkina Faso	2	2,3	1	1,9	4	9,3
Chili	1	1,1	0	0,0	0	0,0
China	2	2,3	2	3,9	1	2,3
Ethiopië	14	15,9	0	0,0	0	0,0
Filipijnen	6	6,8	4	7,7	2	4,7
Gambia	0	0,0	0	0,0	1	2,3
Guinee	10	11,4	0	0,0	0	0,0
Haïti	0	0,0	3	5,8	1	2,3
Honduras	0	0,0	0	0,0	1	2,3
India	6	6,8	4	7,7	2	4,7
Kazachstan	1	1,1	3	5,8	4	9,3
Polen	4	4,5	0	0,0	0	0,0
Portugal	6	6,8	1	1,9	8	18,6
Thailand	3	3,4	4	7,7	2	4,7
Togo	0	0,0	0	0,0	2	4,7
Verenigde Staten	0	0,0	1	1,9	0	0,0
Vietnam	2	2,3	4	7,7	0	0,0
Zuid-Afrika	2	2,3	4	7,7	0	0,0
Totaal uit buitenland afkomstig	59	67,0	32	61,5	28	65,1
Totaal	88	100,0	52	100,0	43	100,0

1.21 Voor adoptie geplaatste kinderen: aantal volgens land van herkomst
Bron: Kind en Gezin - Vlaams Centrum voor Adoptie

6. AANTAL KINDEREN IN HET WACHTREGISTER

Het wachtregister is een gegevensbank van de federale overheid die gegevens

bevat over vreemdelingen die zich vluchteling verklaren of vragen om als vluchteling erkend te worden, en hun familieleden. In februari 2019 zijn er in het Vlaamse Gewest 3694 kinderen

jonger dan 18 jaar ingeschreven in het wachtregister, dat zijn er 106 minder dan het jaar voordien. Twee derde (68,4%) van de kinderen is jonger dan 12 jaar, 17,1% is zelfs jonger dan 3 jaar.

1.22 Aantal kinderen in het wachtregister

	2018	2019	
	Aantal	Aantal	%
Jonger dan 3 jaar	606	632	17,1
Tussen 3 en 6 jaar	639	632	17,1
Tussen 6 en 12 jaar	1 317	1 264	34,2
Tussen 12 en 18 jaar	1 238	1 166	31,6
Totaal	3 800	3 694	100,0

1.22 Aantal minderjarige kinderen ingeschreven in het wachtregister - Vlaams Gewest - stand in februari
Bron: FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Instellingen en Bevolking